

La Cambra advoca per una reforma del RETA que tingui en compte l'heterogeneïtat del col·lectiu d'autònoms

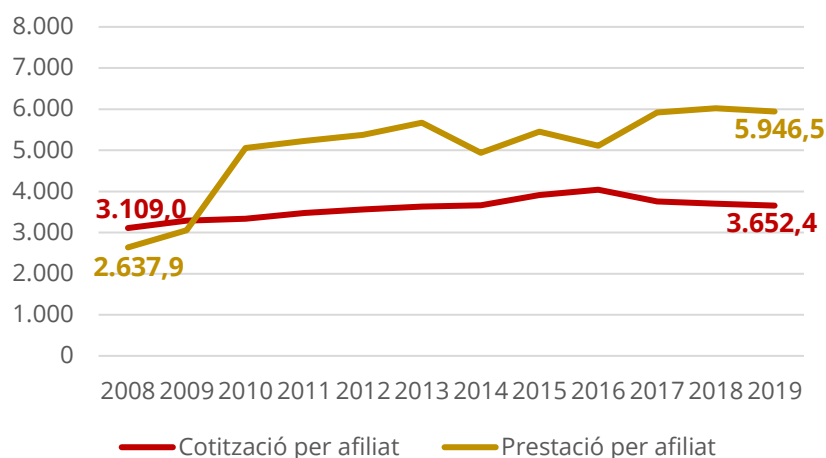
- Per igualar la pressió tributària total que recau sobre les empreses amb assalariats el tipus de cotització aplicable al rendiment net generat per un autònom s'hauria de situar sobre el 18%, un percentatge que es troba per sobre del 7,7% actual quan es cotitza per la mínima, però alhora, per sota del 30,6% que planteja la reforma de l'Estat.
- A Europa el model de regulació més comú estableix que els autònoms/es contribueixin amb una quota proporcional al rendiment net del negoci, amb tipus d'entre el 20-25%.

Barcelona, 18 de maig de 2022.- La reforma del Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) és una iniciativa de gran impacte sobre un col·lectiu empresarial i professional, **els autònoms/es**, que representa la primera línia de defensa de l'activitat econòmica. Tanmateix, **la complexitat i l'heterogeneïtat d'aquest sector** fa necessari un **canvi de perspectiva** sobre la necessitat de transformar el seu sistema de cotització **que defugui de vies simplistes basades en incrementar els tipus de cotització tant com sigui necessari per equilibrar ingressos i despeses**.

Aquestes són algunes de les principals conclusions de l'estudi **Proposta de reforma del règim d'autònoms: impacte i valoració**, elaborat pel Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Barcelona, amb l'objectiu d'obrir un debat fonamentat sobre com hauria de reformar-se el RETA.

L'anàlisi realitzada parteix de la necessitat d'una reforma del règim d'autònoms/es, atès que **el sistema actual és poc sostenible en termes financers a mitjà i llarg termini**. A tall d'exemple, malgrat que les prestacions rebudes pels autònoms/es se situen a l'entorn d'un 20% per sota de les rebudes pels afiliats/es al Règim General, **les seves cotitzacions són gairebé un 40% inferiors**. Conseqüentment, els afiliats al RETA generen un dèficit que duplica el dels afiliats/es al Règim General, concretament, **2.294,1 euros anuals per autònom/a**, en comparació amb els **1.009,8 euros per assalariat/da**.

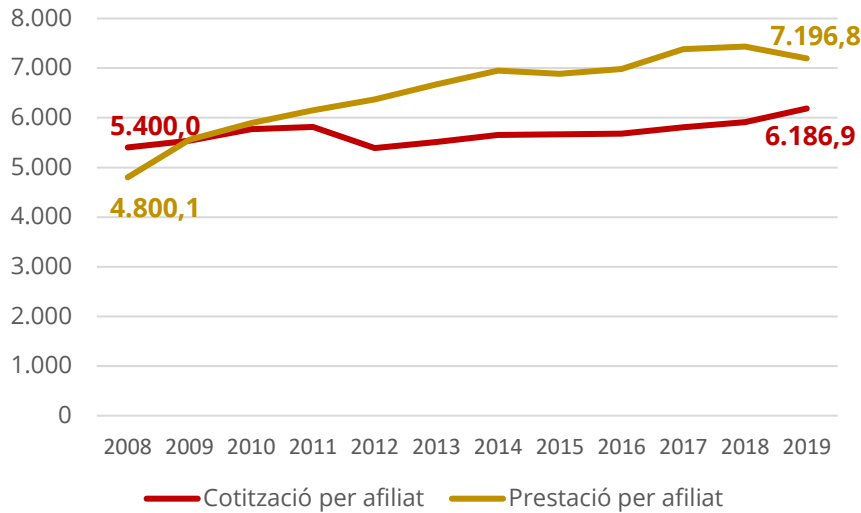
Cotització i prestació mitjana per afiliats. RETA

Font: MITES (Ministerio de Trabajo y Economía Social, Cuentas del Sistema de Seguridad Social).

Cotització i prestació mitjana per afiliats. RGSS

Font: MITES (Ministerio de Trabajo y Economía Social, Cuentas del Sistema de Seguridad Social).

La solució proposada per l'Estat i el seu impacte

Davant d'aquest escenari, per **igualar dèficit** per afiliat RETA amb el RGSS (Règim General de la Seguretat Social), **sense igualar prestacions**, caldria augmentar la cotització mitjana dels autònoms/es un **35,5%**, de 304,4 € mensuals en l'actualitat (2019) fins a 411,4 €. En canvi, si el que es volgués aconseguir és **igualar dèficit i prestacions** caldria incrementar la cotització mitjana per persona autònoma un **70%**, fins als 515,6 € mensuals i aleshores comptaria amb les mateixes prestacions que un treballador en RGSS.

La **proposta de reforma del RETA que volia fer l'Estat** anunciada al febrer de 2022 és, en aquest sentit, l'intent de l'administració central per resoldre aquesta insostenibilitat financera del sistema. En concret, eliminaria la llibertat de cotització del col·lectiu autònom (del qual més del 85% actualment cotitza per la base mínima) i el substituiria per un sistema de **cotització segons el rendiment econòmic**, que tindria un **tipus implícit del 30,6%**.

Segons la proposta de reforma, **els autònoms/es que ingressin quantitats similars o inferiors a 1.300€ mensuals pagarien menys i els que ingressin imports superiors pagarien més** en termes absoluts. En termes relatius, la Seguretat Social recaptaria un **30%** dels ingressos nets de tots els autònoms (després de deduir compres, subministraments i amortitzacions de la facturació bruta).

En perspectiva, dels 3,2 milions de declarants per activitats econòmiques a l'IRPF el 2019, **2,1 milions s'estalviarien uns 800 euros anuals, però més d'un milió pagarien 6.000 euros anuals més**. D'aquesta manera, els "guanyadors" amb la reforma del RETA deixarien de pagar **1.600 M€**, mentre que els "perdedors" augmentarien les aportacions en **6.200 M€**. Tot plegat es traduiria en un **ingrés més gran per al sistema, segons les estimacions de la corporació, d'uns 4.600 M€**.

Una reforma beneficiosa per als autònoms/es?

Per fer una valoració, cal comparar la pressió tributària total que suportaria una mateixa activitat de negoci sota **diferents configuracions jurídiques**: a) societat mercantil amb un assalariat, b) autònom no societari que cotitza per la base mínima, c) autònom societari que cotitza per la base mínima i d) autònom no societari que amb la reforma passa a cotitzar al RETA un 30,6% del seu rendiment net.

	Mercantil amb assalariat	Autònom societari (base mínima)	Autònom no societari (base mínima)	Autònom no societari (cotització 30,6%)
Rendiment net (€, abans d'impostos)	46.091	46.091	46.091	46.091
Benefici net (€, abans d'impostos)	12.682	12.682	-	-
Impost de societats (€)	3.171	3.171	-	-
Cotització (€)	9.182 (assalariat)	4.371	3.528	14.104
IRPF (€)	3.745 (assalariat)	5.040	9.397	6.097
Total tributs (€)	16.108	12.581	12.925	20.201
Total tributs (%), rendiment activitat)	34,9	27,3	28,0	43,8

Segons aquest model, la pressió tributària sobre una societat mercantil amb assalariat subjecte al RGSS s'aproparia al **35% del rendiment de negoci**, una xifra significativament superior a la d'un autònom/a (societari i no societari) que cotitzi per la base mínima, que se situaria en el 27% i el 28%.

No obstant això, si apliquéssim el tipus de cotització sobre el rendiment previst a la reforma (30,6%), **la pressió tributària total que recauria sobre l'autònom/a no societari en l'exemple analitzat fregaria el 44%**, percentatge molt superior al d'una societat mercantil amb assalariat (35%).

La principal conclusió, en base a l'anàlisi efectuat per la Cambra, és que **la proposta del Ministeri no seria equitativa** (perquè penalitzaria als autònoms amb una pressió tributària total molt superior a la suportada per un mateix tipus de negoci configurat en forma de societat mercantil amb assalariats subjecte al RGSS) **ni eficient** (ja que aquest excés de pressió tributària restaria incentius a la empremadoria, de la que depèn en gran part el dinamisme productiu i empresarial d'una societat).

Quant hauria de cotitzar un autònom/a?

Si el que es tracta és d'aconseguir una reforma que iguali la pressió tributària total suportada per una mateixa activitat de negoci sota els dos règims (RETA i RGSS), la Cambra ha calculat que **el tipus de cotització aplicable al rendiment net generat per un autònom s'hauria de situar en el 18%**, és a dir, molt per sota del 30% plantejat pel Ministeri, però alhora per sobre de l'aproximadament 8% actual quan es cotitza per la base mínima.

Per tant, l'estudi conclou que per obtenir una **pressió tributària equivalent**, el tipus de cotització aplicat a un autònom sobre el rendiment net de l'activitat hauria de ser **significativament inferior** al tipus aplicat a un assalariat amb la mateixa funció i productivitat en el mateix tipus de negoci.

Cal un canvi de perspectiva que comenci per reconèixer l'**heterogeneïtat del col·lectiu**, que per conveniència estadística s'agrupa sota l'etiqueta d'autònoms. L'estudi de la Cambra n'identifica

Cambra de Comerç
de Barcelona

notaPremsa

premsa.cambrabcn.org
premsa@cambrabcn.cat

almenys 3 categories: persones empresàries, persones professionals i persones treballadores per compte propi. En aquets sentit, el document contempla diferents opcions:

- Excloure els/les **empresaris/es autònoms** de la cotització obligatòria a la Seguretat Social, tot permetent la **cotització voluntària** per obtenir un nivell de prestacions (jubilació, incapacitat laboral transitòria, cessament de l'activitat) proporcional a les cotitzacions realitzades en termes actuàrials. Alternativament, els/es empresaris/es autònoms podrien optar a **instruments de previsió privats** amb regulació pública, segons les seves preferències i circumstàncies.
- Pel que fa als **professionals** enquadrats en col·legis i organitzacions que regulen l'accés i l'exercici de l'activitat, són aquestes **entitats representatives** les que millor poden constituir instruments de previsió social ajustats a les circumstàncies específiques d'aquest col·lectiu.
- En el cas dels **treballadors/es autònoms**, cal tenir en compte que una part d'aquest col·lectiu genera un nivell d'ingressos massa baix com per suportar una càrrega tributària proporcional al cost de les prestacions socials que permetin garantir d'un nivell de vida mínimament digna.

Finalment, l'estudi de la Cambra emplaça a **actuar de forma discriminada i evitar situacions que aboquin els col·lectius d'autònoms/es més vulnerables a l'economia submergida.**

Una mirada a Europa

A Europa el model de regulació més comú (França, Itàlia, Portugal, Regne Unit i altres) estableix que el col·lectiu d'autònoms contribueix amb una **quota proporcional** al rendiment net del negoci. Això sí, els tipus de cotització d'aquests països són inferiors al 30,6% que proposa l'Estat i també són significativament inferiors als tipus aplicats als assalariats. En concret, se situen en l'entorn del **20-25%**.

Per països, trobarem casos en què la pressió tributària es canalitza per la via dels impostos generals en lloc de les cotitzacions socials, com és el cas de **Dinamarca**. Als **Països Baixos** i **Alemanya** tant els assalariats com els autònoms estan obligats a contractar una assegurança sanitària, però no s'obliga indiscriminadament a tots els/les autònoms/es a cotitzar per contingències com la jubilació.

En el cas específic d'Alemanya, l'**obligació de contribuir afecta només a determinats col·lectius d'autònoms**: principalment als professionals a través dels seus col·legis i als oficis artesanals mitjançant les associacions que els representen.